

زمانی که به علت بسط مدیریت نشده هزینه‌ها، دولت دچار کسری می‌شود تا حدود زیادی برای جبران این کسری از سهم بودجه عمرانی کشور کاسته می‌شود. این درحالی است که دولت سیزدهم درست برعکس عمل کرده و هم هزینه‌ها را کاهش داده و هم بودجه عمرانی را بالا برده است. این رویکرد در صورت تداوم نویدبخش حاکمیت منطق در نظام بودجه نویسی کشور است.

با این حال، از آنجایی که هزاران پروژه عمرانی نیمه کاره از گذشته به دولت به ارث رسیده است، به نظر می‌رسد تغییر رویکرد و نگاه به نحوه تخصیص بودجه عمرانی از ضرورت‌هایی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

بدون شک لایحه بودجه از منظرهای دیگری، از جمله میزان وابستگی به نفت نیز قابل بررسی و مقایسه است.

با این حال از آنجایی که در چند سال گذشته به واسطه جنگ اقتصادی و تشدید تحریم‌ها میزان صادرات و درآمدهای نفتی از روند عادی خارج شده بود، شاید مقایسه از این جهت خیلی صحیح نباشد.

به طور کلی و براساس آنچه که در بالا آمد، می‌توان به این نتیجه رسید که رویکرد دولت در بودجه نویسی در راستای سیاست‌های اصلاح ساختار بودجه قرار دارد و رویکردی منطقی در مدیریت درآمدها و هزینه‌ها است. تداوم این رویکرد می‌توان دست‌کم در اقتصاد کلان ثبات و آرامش لازم را ایجاد و اهداف اقتصادی دولت را محقق کند.

درواقع یکی از تفاوت‌های اساسی نخستین بودجه دولت سیزدهم با بودجه سال‌های گذشته این است که در لایحه ۱۴۰۱ گام‌های قابل توجهی در راستای اجرای قانون مربوط به اصلاح ساختار بودجه برداشته شده است

را افزایش و از طرف دیگر میزان هزینه‌ها را کاهش داده است.

بودجه عمرانی تا چه حد مهم بوده است؟

بودجه عمرانی یا همان تملک دارایی‌های سرمایه‌ای یکی از مهم‌ترین بخش‌های بودجه به شمار می‌رود. دولت سیزدهم در لایحه بودجه ۱۴۰۱ میزان تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سال آینده را بالغ بر ۲۵۱ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته است.

این درحالی است که بودجه عمرانی در لایحه امسال حدود ۱۰۳ هزار میلیارد تومان است. در واقع، بودجه عمرانی سال ۱۴۰۱ حدود ۱۴۹ هزار میلیارد تومان (بیش از دو برابر) بیشتر از بودجه عمرانی در لایحه ۱۴۰۰ است.

همیشه ارتباطی مستقیم بین بودجه عمرانی و هزینه‌های دولت برقرار است.

نیز دارای اهمیت است. در دولت‌هایی که ریخت و پاش بیشتر و صرفه‌جویی‌ها کمتر بوده به همان میزان کسری تراز عملیاتی نیز بیشتر بوده است.

در نمودار زیر تراز عملیاتی برای ۵ سال گذشته و همچنین سال آینده نشان داده شده است. برای مثال در دولت قبل تراز عملیاتی بودجه در سال ۱۳۹۶ منهای ۷۶ هزار میلیارد تومان بوده که در سال بعد از آن به منهای ۸۳ هزار میلیارد رسید. تراز عملیاتی در سال ۱۳۹۸ به ۱۱۲ هزار میلیارد تومان افزایش یافت اما در لایحه ۱۳۹۹ تا منهای ۱۰۶ هزار میلیارد تومان پایین آمد. با این حال در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ به منهای ۳۲۰ هزار میلیارد تومان رسید.

این درحالی است که دولت سیزدهم در لایحه سال آینده میزان تراز عملیاتی را به ۳۰۱ هزار میلیارد تومان کاهش داده است. دولت از یک طرف درآمدهای پایدار

تملك دارایی‌های سرمایه‌ای

